

บันทึก

เรื่อง ความผูกพันของครูสภาในสัญญาที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การค้ำของครูสภา  
(นายธรรมบุญ ฤทธิมณี) ได้ทำไว้กับบริษัทแกรมมี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด  
โดยไม่ได้ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการองค์การค้ำของครูสภา  
และคณะกรรมการอำนวยการครูสภา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๑๐๐(๐๑)/๐๗๒ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ครูสภาเป็นสภาในกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลบริหารงานโดยคณะกรรมการอำนวยการครูสภา โดยคณะกรรมการดังกล่าวบริหารงานและปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๕๔๘

นอกจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ในมาตรา ๖ แล้ว ครูสภาได้จัดตั้งองค์การค้ำของครูสภาขึ้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๓ โดยอาศัยมาตรา ๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๕๔๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ให้แก่ครูสภา ส่งเสริมอำนวยความสะดวกแก่ระบบการศึกษาของชาติ โดยดำเนินการผลิต จัดหา พัฒนา และจำหน่ายหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์การศึกษาทุกประเภท รวมทั้งรักษาระดับราคาของเครื่องเรียนอุปกรณ์การศึกษา ให้เป็นธรรมกับนักเรียนและผู้ปกครอง

ในการบริหารงานองค์การค้ำของครูสภานั้น คณะกรรมการอำนวยการครูสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการองค์การค้ำของครูสภาจำนวนยี่สิบคน มาทำหน้าที่ในการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ และวัตถุประสงค์อื่นที่ครูสภาได้กำหนดไว้ และให้ผู้อำนวยการองค์การค้ำของครูสภาเป็นผู้ดำเนินงานตามมติของกรรมการองค์การค้ำของครูสภา และมติของกรรมการอำนวยการครูสภา

การดำเนินการวางระเบียบในการปฏิบัติงานในองค์การค้ำของครูสภา คณะกรรมการองค์การค้ำของครูสภา จะต้องนำเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการอำนวยการครูสภา ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๕๔๘

การดำเนินงานในแต่ละปี ตามปกติองค์การค้ำของครูสภาโดยผู้อำนวยการองค์การค้ำของครูสภา จะจัดทำงบประมาณรายได้และรายจ่ายประจำปี ซึ่งมีแผนงานงานโครงการเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการองค์การค้ำของครูสภาและคณะกรรมการอำนวยการครูสภา การดำเนินการตามงบประมาณในแต่ละปี ผู้อำนวยการองค์การค้ำของครูสภาจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง และมติของคณะกรรมการด้วย การดำเนินกิจการของครูสภา (องค์การค้ำครูสภา) ที่ผ่านมาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย กิจการมีความเจริญก้าวหน้า สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ด้วยดี

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๗ ปรากฏว่า ครูสภามีความประสงค์จะขยายกิจการโดย

เพิ่มช่องทางการจำหน่ายเพื่อรองรับกับความต้องการของครูและนักเรียนจึงได้มีแนวความคิดที่จะดำเนินการหลายประการ เช่น ส่งเสริมให้สมาชิกคุรุสภาเปิดสหกรณ์ร้านค้าขึ้นทั่วประเทศ หรือร่วมกับเอกชนเปิดร้านศึกษาภัณฑ์มินิมาร์ท แต่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ ยังอยู่ในขั้นตอนศึกษาความเป็นไปได้ของคณะทำงานซึ่งคุรุสภาแต่งตั้งขึ้นเพราะเกรงว่าอาจมีปัญหาต่างๆ ตามมา ในแง่ของความพร้อมของคุรุสภา ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ผลประโยชน์ของคุรุสภาและอื่นๆ

ในระหว่างที่คณะทำงานศึกษาความเป็นไปได้ทำการศึกษายังไม่เสร็จและยังไม่มีข้อสรุปนั้น ปรากฏว่า รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา(นายธรรมบุญ ฤทธิมณี) ได้ทำสัญญากับบริษัทแกรมมี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด แทนคุรุสภาเพื่อดำเนินการเปิดร้านศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท โดยไม่ผ่านการอนุมัติของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาและคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาแต่อย่างใด

จากการที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา (นายธรรมบุญ ฤทธิมณี) ไม่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาและคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาทำให้เกิดปัญหาที่จำเป็นจะต้องหาข้อสรุปหรือปัญหาข้อกฎหมายมายังคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. การที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา (นายธรรมบุญ ฤทธิมณี) ได้ลงนามทำสัญญาแทนคุรุสภากับบริษัทแกรมมีฯ โดยไม่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาและคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาซึ่งคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาได้ทักท้วงให้นำเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาไว้แล้ว แต่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา ยังคงดำเนินการทำสัญญาโดยพลการและฝ่าฝืนมติที่ประชุมคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภา ลักษณะเช่นนี้จะถือว่าสัญญาดังกล่าวผูกพันคุรุสภา (องค์การการค้าของคุรุสภา) หรือไม่ และคุรุสภาจะต้องรับผิดชอบแค่ไหน เพียงใด

๒. กรณีที่คุรุสภาทำสัญญากับบริษัทแกรมมีฯ ฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ นั้น ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคุรุสภาและองค์การการค้าของคุรุสภาหรือไม่

๓. หนังสือมอบอำนาจซึ่งเป็นหนังสือมอบอำนาจทั่วไป ซึ่งได้จัดทำขึ้นโดยอาศัยมติคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๓ และได้มีการทำหนังสือมอบอำนาจทั่วไปโดยใช้ข้อความเดิมมาตลอดทุกๆ สมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในทางปฏิบัติที่ผ่านมาได้ทำไว้เพื่อความสะดวกในการซื้อสินค้ามาขาย ชื่อวัตถุดิบมาแปรสภาพเพื่อขาย การจ้างแรงงานซึ่งเป็นปกติธุระในทางการค้าของคุรุสภา (องค์การการค้าของคุรุสภา) ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ให้ไปทำนิติกรรมอย่างอื่นนอกจากการค้าปกติ ฉะนั้น การที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้า (นายธรรมบุญ ฤทธิมณี) ได้ทำสัญญากับบริษัทแกรมมี เอ็ดดูเคชั่น จำกัดโดยในสัญญาระบุให้บริษัทแกรมมีฯ ได้รับสิทธิต่างๆ จากคุรุสภา (องค์การการค้าของคุรุสภา) มากมาย โดยไม่ได้ขออนุมัติจากคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาและคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภา จะถือว่าเป็นการทำเกินขอบเขตของหนังสือมอบอำนาจทั่วไปหรือไม่

๔. สัญญาที่คุรุสภาทำกับบริษัทแกรมมีฯ ถึงแม้ว่าในสัญญาจะพยายามเขียนให้เหมือนกับสัญญาว่าจ้าง โดยคุรุสภาเป็นผู้ว่าจ้างและบริษัทแกรมมีฯ เป็นผู้รับจ้างก็ตาม แต่เมื่อ

พิจารณาสาระสำคัญของสัญญาแล้ว เป็นเรื่องที่ครุสภาได้ยกทรัพย์สิน สิทธิต่างๆ รวมทั้งชื่อเสียง ความนิยมทางการค้า (Good will) ของครุสภา (องค์การการค้าของครุสภา) ให้บริษัทแกรมนี่ฯ ไปดำเนินการจัดหาผลประโยชน์และบริษัทแกรมนี่ฯลงทุนร่วม โดยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการ ออกแบบและตกแต่งทั้งหมด รวมทั้งการดำเนินงานไม่มีการระบุค่าจ้าง ระยะเวลาว่าจ้าง หรือ ผลสำเร็จของงานไว้แต่ประการใด ดังนั้น สัญญานี้จึงมีลักษณะเป็นการร่วมทุนระหว่างครุสภา กับบริษัทแกรมนี่ฯ โดยที่ครุสภาเป็นหน่วยงานของทางราชการหรือของรัฐ จึงมีปัญหาการเข้าร่วมทุน ระหว่างครุสภา กับบริษัทแกรมนี่ฯว่า จะเป็นการขัดต่อวัตถุประสงค์ของครุสภา (องค์การการค้าของ ครุสภา) หรือไม่ ถ้าไม่ขัดจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายร่วมทุนหรือไม่

๕. นายธรรมนุญ ฤทธิมนี ตำแหน่งอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรรมการอำนวยการครุสภา มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๓๘ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และต้องพ้นจาก ตำแหน่งเจ้าหน้าที่องค์การการค้าของครุสภา เมื่ออายุครบ ๖๐ปีบริบูรณ์ ตามระเบียบของครุสภา ดังนั้น การที่นายธรรมนุญฯ ได้ลงนามในสัญญาแทนครุสภาที่ทำกับบริษัทแกรมนี่ฯ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ จึงต้องถือว่าพ้นจากหน้าที่ไปแล้ว จะกระทำได้อหรือไม่ เพราะตามหนังสือมอบ อำนาจที่นายธรรมนุญฯ ใช้อ้างเพื่อลงนามในสัญญา โดยอาศัยหนังสือมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการ องค์การการค้าของครุสภาเป็นผู้มีอำนาจลงนาม

๖. โดยที่ได้มีมติคณะรัฐมนตรี ที่แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว.๑๓๘ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๘ กำหนดว่า สัญญาที่หน่วยงานราชการหรือ รัฐวิสาหกิจทำกับเอกชน จะต้องผ่านการตรวจสอบพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุดก่อนลงนาม กรณีนี้ครุสภาเป็นหน่วยงานของรัฐ และได้ส่งสัญญาให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจสอบก่อน จึงถือว่าเป็นการขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ดังนั้น สัญญานี้จะมีผลบังคับหรือไม่ และมีผล ผูกพันครุสภาหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา ( กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณา ปัญหาข้อหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงาน ปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการครุสภาและองค์การการค้าของครุ สภา) ประกอบกับรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การการค้าของครุสภาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ แล้ว เห็นว่า กรณีตามปัญหาข้อหาข้อที่ ๖ ประการดังกล่าวนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาใน เบื้องต้นว่า สัญญาฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ ที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของครุสภา (นายธรรมนุญ ฤทธิมนี) ได้ลงนามทำสัญญาแทนครุสภาไว้กับบริษัทแกรมนี่ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด นั้น มีผลผูกพันครุสภาหรือไม่ เพียงใด ซึ่งในประเด็นปัญหาดังกล่าวเห็นว่า โดยที่ครุสภามีฐานะ เป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๔<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ และมีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการต่างๆ ภายในขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งได้แก่ มาตรา ๖<sup>๒</sup>

<sup>๑</sup> มาตรา ๔ ให้มีสภาในกระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “ครุสภา” และให้สภานี้เป็นนิติบุคคล

<sup>๒</sup> มาตรา ๖ ครุสภามีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ โดยมีคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาเป็นผู้ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ของคุรุสภา และจะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนหนึ่งคนใดไปทำการใด ๆ แทนก็ได้ ตามมาตรา ๑๐<sup>๓</sup> แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันสำหรับข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า การที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การค้ำของคุรุสภา (นายธรรมนูญฯ) ได้ทำสัญญาฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ โดยการลงนามแทนคุรุสภาไว้กับบริษัทแกรมมีฯ นั้น เป็นการดำเนินการแทนคุรุสภาโดยอาศัยหนังสือมอบอำนาจทั่วไปลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ ที่คุรุสภามอบอำนาจทั่วไปให้ผู้ประกอบการค้ำของคุรุสภาเป็นผู้มีอำนาจลงนามในนิติกรรมสัญญาผูกพันคุรุสภาในกิจการอันเป็นปกติธุระในทางการค้ำขององค์การค้ำของคุรุสภา แทน ซึ่งหมายถึงการลงนามในนิติกรรมสัญญาในกิจการที่องค์การค้ำของคุรุสภาจำเป็นต้องจัดทำอยู่เป็นประจำ อาทิเช่น สัญญาซื้อสินค้าหรือสิ่งของต่าง ๆ มาใช้หรือจำหน่าย สัญญาขายสินค้าต่าง ๆ ขององค์การค้ำของคุรุสภา สัญญาจ้างพิมพ์หนังสือ หรือสัญญาจ้างแรงงาน ฯลฯ ตลอดจนสัญญาอื่น ๆ ที่องค์การค้ำของคุรุสภามีความจำเป็นต้องกระทำเป็นประจำในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งดำเนินการค้าเพื่อหากำไร และเนื่องจากได้มีการอ้างถึงหนังสือมอบอำนาจทั่วไปฉบับนี้ไว้ในสัญญาด้วย จึงเป็นที่ชัดแจ้งว่าบริษัทแกรมมี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด ได้ทราบข้อความที่ระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวแล้ว แต่โดยที่สัญญาที่รักษาการผู้อำนวยการค้ำของคุรุสภา (นายธรรมนูญฯ) ได้ลงนามทำสัญญากับบริษัทแกรมมีฯ ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒ และข้อ ๕.๑ ว่า คุรุสภาตกลงแต่งตั้งบริษัทแกรมมีฯ คู่สัญญาให้เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะบริหารจัดการร้านค้าคุรุสภา รวมทั้งร้านค้าแฟรนไชส์ ทั้งปรากฏตามสัญญาข้ออื่น ๆ ด้วยว่า บริษัทคู่สัญญายังมีอำนาจและหน้าที่อื่น ๆ อีกหลายประการ ตลอดจนมีสิทธิในการใช้ชื่อ เครื่องหมาย ตราหรือเครื่องหมายการค้าของคุรุสภา โดยข้อ ๓ ของสัญญาดังกล่าวกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามสัญญาไว้ถึง ๒๕ ปี นับตั้งแต่วันลงนามในสัญญานี้ อันเป็นสัญญาที่มีลักษณะพิเศษซึ่งคุรุสภาและองค์การค้ำของคุรุสภามีได้เคยจัดทำมาก่อนเลย เพิ่งจะมาริเริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกโดยสัญญานี้

นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏด้วยว่า<sup>๔</sup> การที่คุรุสภาจะทำสัญญากับบริษัทเอกชน

(๑) ให้ความเห็นแก่กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการจัดการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตรแบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน การฝึกอบรม การวัดผล และประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษาและเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษา

(๒) ควบคุมและสอดส่องจรรยา มรรยาท และวินัยของครู พิจารณาโทษครูผู้ประพฤติผิดและพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู

(๓) พกพัสดุของครูภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

(๔) ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร

(๕) พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณภาพและประสิทธิภาพของครู

<sup>๓</sup> มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ใช้อำนาจ และปฏิบัติหน้าที่ของคุรุสภาตาม มาตรา ๖ และจะแต่งตั้งอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้กรรมการอำนวยการคนหนึ่งคนใดไปทำการใด ๆ แทนก็ได้

<sup>๔</sup> รายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การค้ำของคุรุสภา ครั้งที่ ๕/๒๕๓๘-๓๙ เมื่อวันที่

เพื่อดำเนินการตามโครงการกระจายสินค้าและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย (ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท) นั้น คณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาได้เคยมีมติไว้แล้วว่า จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนโดยต้องเสนอคณะทำงานโครงการกระจายสินค้าและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย (ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท)<sup>๔</sup> เพื่อพิจารณาคัดเลือกบริษัทเอกชนที่จะเข้าร่วมโครงการดังกล่าวก่อน แล้วนำเสนอคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาและคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา ตามลำดับ เพื่อให้คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาอนุมัติต่อไป แต่ปรากฏว่า การที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา (นายธรรมนุญา) ได้ลงนามในสัญญาดังกล่าวโดยมิได้ผ่านความเห็นชอบของคณะทำงานโครงการกระจายสินค้าและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย (ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท) คณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภา หรือคณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาแต่ประการใดเลย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๘) จึงเห็นว่า กิจการตามที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา (นายธรรมนุญา) ได้ตกลงทำสัญญากับบริษัทแกรมมี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด นี้ มิใช่กิจการอันเป็นปกติธุระในทางการค้าขององค์การการค้าของคุรุสภาที่จะอยู่ภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจมาจากคุรุสภาตามที่ระบุไว้ชัดแจ้งในหนังสือมอบอำนาจทั่วไป ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๘ ดังนั้น สัญญาฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ ที่รักษาการผู้อำนวยการองค์การการค้าของคุรุสภา (นายธรรมนุญา) ได้ลงนามทำสัญญาแทนคุรุสภาไว้กับบริษัทแกรมมีฯ จึงไม่มีผลผูกพันคุรุสภา ตามนัยบทบัญญัติมาตรา ๘๒๐<sup>๖</sup> และมาตรา ๘๒๓<sup>๗</sup> แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

อนึ่ง แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏต่อมาว่า คณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาได้มีมติในการประชุมครั้งพิเศษ ที่ ๑/๒๕๓๘-๓๙ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ มอบหมายให้คณะทำงานโครงการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย (ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท) ไปเจรจาทอรองกับบริษัทแกรมมีฯ เพื่อปรับปรุงแก้ไขร่างสัญญาฯ ดังกล่าวก็ตาม กรณีก็ไม่มีผลทำให้คุรุสภาต้องผูกพันในสัญญาดังกล่าว เนื่องจากการดำเนินการของคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภาดังกล่าวไม่ได้กระทำการในฐานะผู้แทนหรือตัวแทนรับมอบอำนาจของคุรุสภาแต่อย่างใด

๑๒ กันยายน ๒๕๓๘, หน้า ๖ และรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภา ครั้งที่ ๖/๒๕๓๘-๓๙ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๘, หน้า ๑๘-๒๐

<sup>๔</sup> คณะทำงานโครงการกระจายสินค้าและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย(ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท) แต่งตั้งโดยคณะกรรมการองค์การการค้าของคุรุสภา ตามคำสั่งองค์การการค้าของคุรุสภา ที่ ๑๖๕/๒๕๓๗-๓๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการกระจายสินค้าและเพิ่มช่องทางการจำหน่าย (ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์มินิมาร์ท) ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๗

<sup>๖</sup> มาตรา ๘๒๐ ตัวการย่อมมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกในกิจการทั้งหลายอันตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทน

<sup>๗</sup> มาตรา ๘๒๓ ถ้าตัวแทนกระทำการอันใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือทำนอกทำเหนือขอบอำนาจก็ดี ท่านว่าย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น

ถ้าตัวการไม่ให้สัตยาบัน ท่านว่าตัวแทนย่อมต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกโดยลำพังตนเอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลภายนอกนั้นได้รู้ถือว่าตนทำการโดยปราศจากอำนาจหรือทำนอกเหนือขอบอำนาจ.

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าสัญญาฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ ที่รักษาการ  
ผู้อำนวยการองค์การค้าของคุรุสภา (นายธรรมบุญฯ) ได้ลงนามทำสัญญาแทนคุรุสภาไว้กับบริษัท  
แกรมมีฯ ไม่มีผลผูกพันคุรุสภา แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘)  
จึงเห็นว่า กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นตามปัญหาข้ออื่นๆ อีกต่อไป

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙